DOMSTOLENS DOM (fjärde avdelningen)

den 7 juni 2007 *

I mål C-76/06 P,

angående ett överklagande enligt artikel 56 i domstolens stadga, som ingavs den 7 februari 2006,

Britannia Alloys & Chemicals Ltd, Gravesend (Förenade kungariket), företrätt av S. Mobley och M. Commons, solicitors,

klagande,

i vilket den andra parten är:

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av F. Castillo de la Torre, i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande i första instans,

* Rättegångsspråk: engelska.

meddelar

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden K. Lenaerts samt domarna E. Juhász, R. Silva de Lapuerta (referent), G. Arestis och T. von Danwitz,

generaladvokat: Y. Bot,
justitiesekreterare: R. Grass,

efter det skriftliga förfarandet,

och efter att den 1 mars 2007 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Britannia Alloys & Chemicals Ltd (nedan kallat Britannia) har yrkat att domstolen skall upphäva den dom som meddelades av Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt den 29 november 2005 i mål T-33/02, Britannia Alloys & Chemicals mot kommissionen (REG 2005, s. II-4973) (nedan kallad den överklagade domen). Genom denna dom ogillade förstainstansrätten Britannias talan mot kommissionens beslut 2003/437/EG av den 11 december 2001 om ett förfarande enligt artikel 81 i

EG-fördraget och artikel 53 i EES-avtalet (ärende COMP/E-1/37.027 — Zinkfosfat) (EUT L 153, 2003, s. 1) (nedan kallat det angripna beslutet). Vidare har Britannia yrkat att domstolen skall ogiltigförklara artikel 3 i detta beslut i den mån den berör bolaget.

Tillämpliga bestämmelser

Förordning nr 17

2 I artikel 15 i rådets förordning nr 17 av den 6 februari 1962, första förordningen om tillämpning av fördragets artiklar [81] och [82] (EGT 1962, 13, s. 204; svensk specialutgåva, område 8, volym 1, s. 8) föreskrivs följande:

"1. Kommissionen får ålägga företag eller företagssammanslutningar böter om lägst etthundra och högst femtusen beräkningsenheter, om de uppsåtligen eller av oaktsamhet

...

b) lämnar oriktiga uppgifter till svar på en begäran enligt artiklarna 11.3, 11.5 ...

...

2. Kommissionen får ålägga företag och företagssammanslutningar böter om lägst ettusen och högst en miljon beräkningsenheter, eller ett högre belopp som dock inte får överstiga tio procent av föregående räkenskapsårs omsättning för varje företag som har deltagit i överträdelsen genom att uppsåtligen eller av oaktsamhet

a) överträda bestämmelserna i fördragets artikel [81.1] eller artikel [82],

...

När bötesbeloppet fastställs skall hänsyn tas både till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den pågått.

..."

Riktlinjerna

3 I ingressen till kommissionens meddelande med titeln "Riktlinjer för beräkning av böter som döms ut enligt artikel 15.2 i förordning nr 17 och artikel 65.5 i EKSG-fördraget" (EGT C 9, 1998, s. 3) (nedan kallat riktlinjerna) anges följande:

"De principer som anges i dessa riktlinjer bör göra det möjligt att säkerställa öppenheten och objektiviteten i kommissionens beslut, både i förhållande till

företagen och i förhållande till EG-domstolen, samtidigt som de bekräftar det utrymme för skönsmässig bedömning som lagstiftaren har gett kommissionen för att fastställa böter på upp till 10 % av företagens totala omsättning. Detta utrymme bör emellertid utgöra ett led i en sammanhängande och icke diskriminerande politik som är anpassad efter de mål som eftersträvas vid bekämpningen av överträdelser av konkurrensreglerna.

Den nya metod som används för att fastställa bötesbeloppet kommer hädanefter att följa nedanstående schema. Detta bygger på ett grundbelopp som kan ökas för att beakta försvårande omständigheter och minskas för att beakta förmildrande omständigheter."

Bakgrund till tvisten

4 I punkterna 1–10 i den överklagade domen sammanfattade förstainstansrätten de faktiska omständigheter som utgör bakgrund till tvisten på följande sätt:

"1. Britannia ..., ett bolag bildat enligt engelsk rätt, är dotterbolag till M.I. M. Holdings Ltd (nedan kallat MIM), ett bolag bildat enligt australiensisk rätt. I oktober 1993 sålde bolaget Pasminco Europe (ISC Alloys) Ltd sin verksamhet inom zinksektorn till MIM, som överlät den till Britannia. Britannia tillverkade och saluförde zinkbaserade produkter, inklusive zinkfosfat. I mars 1997 köpte Trident Alloys Ltd (nedan kallat Trident), ett oberoende bolag som Britannias styrelse hade bildat, Britannias zinkverksamhet för 14 359 072 pund sterling

(GBP). Britannia existerar fortfarande som dotterbolag till MIM men har upphört med all ekonomisk verksamhet och har därför inte längre någon omsättning.

2. Även om zinkortofosfaters kemiska sammansättning kan variera något, utgör de en homogen kemisk produkt som getts den allmänna beteckningen zinkfosfat. Zinkfosfat, som framställs ur zinkoxid och fosforsyra, används ofta som rostskyddande mineralpigment inom färgindustrin. Produkten saluförs antingen som standardzinkfosfat eller som modifierat eller 'aktivt' zinkfosfat.

3. År 2001 kontrollerade fem europeiska producenter större delen av världsmarknaden för zinkfosfat: Dr Hans Heubach GmbH & Co. KG (nedan kallat Heubach), James M. Brown Ltd (nedan kallat James Brown), Société Nouvelle des Couleurs Zinciques SA (nedan kallat SNCZ), Trident (tidigare Britannia) och Union Pigments AS (tidigare Waardals AS) (nedan kallat Union Pigments).

4. Den 13 och 14 maj 1998 undersökte kommissionen, med stöd av artikel 14.2 i ... förordning nr 17 ..., samtidigt och utan förvarning Heubachs, SNCZ:s och Tridents lokaler ...

5. Den 11 december 2001 fattade kommissionen [det angripna] beslutet. Det beslut som är föremål för prövning är det som meddelats de berörda företagen och som bilagts ansökan ...

6. Kommissionen uppgav i det [angripna] beslutet att det förelåg en kartell mellan Britannia (Trident från och med den 15 mars 1997), Heubach, James Brown, SNCZ och Union Pigments mellan den 24 mars 1994 och den 13 maj 1998. Kartellen var begränsad till standardzinkfosfat. Medlemmarna i denna kartell kom överens om att dela upp marknaden med säljkvoter för tillverkarna. Vid varje möte fastställde medlemmarna dessutom 'lägstapriser' eller 'rekommenderade' priser som de i regel följde. Slutligen förekom viss uppdelning av kunder.

7. Artiklarna i det [angripna] beslutet har följande lydelse:

'Artikel 1

Britannia ..., Heubach ..., James ... Brown ..., [SNCZ], Trident ... och [Union Pigments] har överträtt bestämmelserna i artikel 81.1 i fördraget och artikel 53.1 i EES-avtalet genom att ha deltagit i ett fortlöpande avtal och/eller samordnat förfarande inom zinkfosfatsektorn.

Överträdelsen pågick enligt följande:

...

b) När det gäller Britannia ...: från 24 mars 1994 till 15 mars 1997.

[...]

Artikel 3

För de överträdelser som anges i artikel 1 åläggs de nedan angivna företagen härmed följande böter:

a) Britannia ...: 3,37 miljoner euro,

b) ... Heubach ...: 3,78 miljoner euro,

c) James ... Brown ...: 940 000 euro,

d) [SNCZ]: 1,53 miljoner euro,

e) Trident ...: 1,98 miljoner euro,

f) [Union Pigments]: 350 000 euro.

...'

8. Vid beräkningen av bötesbeloppen använde kommissionen den metod som beskrivs i riktlinjerna ... och i meddelandet av den 18 juli 1996 om befrielse från eller nedsättning av böter i kartellärenden (EGT C 207, s. 4) (nedan kallat meddelandet om samarbete).

9. Kommissionen ansåg att det var rimligt att fastställa grundbeloppet för sökandens böter till 3,75 miljoner euro (punkt 313 i det [angripna] beslutet). Vidare erinrades om att bötesbeloppen för vart och ett av de berörda företagen inte fick överskrida den gräns som anges i artikel 15.2 i förordning nr 17. I sökandens fall fastställde kommissionen den där stadgade övre gränsen på 10 procent av föregående räkenskapsårs omsättning med 'hänsyn till [sökandens totala] omsättning för räkenskapsåret som avslutade[s] den 30 juni 1996, som är den sista tillgängliga siffran som återspeglar ett helt år med normal ekonomisk verksamhet' (punkt 345 ...). Omsättningen i fråga uppgick till 55,7 miljoner euro (punkt 50), varför den övre gränsen för böterna fastställdes till cirka 5,5 miljoner euro. Då bötesbeloppet, före tillämpning av meddelandet om samarbete, underskred denna gräns satte kommissionen inte ned beloppet av den anledningen.

10. Slutligen beviljade kommissionen sökanden en nedsättning med 10 procent med stöd av meddelandet om samarbete (punkt 366). Det slutliga beloppet fastställdes därmed till 3,37 miljoner euro (punkt 370)."

Förfarandet vid förstainstansrätten och den överklagade domen

5 Genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 21 februari 2002 väckte Britannia talan om i första hand delvis ogiltigförklaring av det angripna beslutet och i andra hand om nedsättning av böterna som ålades bolaget i det beslutet.

6 Förstainstansrätten ogillade talan i den överklagade domen.

Parternas yrkanden i överklagandet

7 Britannia har i överklagandet yrkat att domstolen skall

— i första hand upphäva den överklagade domen i den del förstainstansrätten ogillade företagets talan,

— ogiltigförklara artikel 3 i det angripna beslutet i den mån den avser företaget,

— i andra hand ändra artikel 3 i den del den berör klaganden, genom att de böter som har ålagts företaget upphävs eller i väsentlig mån sätts ned,

— i tredje hand återförvisa målet till förstainstansrätten för avgörande i överensstämmelse med domstolens dom avseende rättsfrågorna, och

— i vilket fall som helst, förplikta kommissionen att bära sina rättegångskostnader och ersätta Britannias rättegångskostnader såväl i första instans som i målet om överklagande.

8 Kommissionen har yrkat att domstolen skall

— i första hand delvis avvisa överklagandet och i andra hand ogilla överklagandet, och

— förplikta klaganden att bära rättegångskostnaderna.

Överklagandet

9 Britannia har till stöd för sina yrkanden åberopat tre grunder som avser åsidosättande av artikel 15.2 i förordning nr 17, åsidosättande av principen om likabehandling och åsidosättande av principen om rättssäkerhet.

Den första grunden: Åsidosättande av artikel 15.2 i förordning nr 17

Parternas argument

10 Britannia har i sin första grund gjort gällande att förstainstansrätten gjorde en felaktig rättstillämpning när den, med avseende på fastställande av bötesbeloppet,

fann att kommissionen med rätta hade beräknat den övre gränsen om 10 procent av företagets omsättning på grundval av omsättningen för det räkenskapsår som avslutades den 30 juni 1996 i stället för på grundval av omsättningen för det räkenskapsår som föregick det angripna beslutet.

11 Britannia har gjort gällande att eftersom företaget inte hade någon omsättning för det räkenskapsår som närmast föregick det angripna beslutet, kunde kommissionen inte ålägga företaget böter på mellan 1000 och 1 000 000 euro. Förstainstansrätten gjorde följaktligen en felaktig rättstillämpning när den fastställde att kommissionen inte var tvungen att grunda sin beräkning på företagets omsättning för det räkenskapsår som avslutades den 30 juni 2001.

12 Britannia har betonat att adjektivet "föregående" i artikel 15.2 första stycket i förordning nr 17 avser det senaste hela räkenskapsåret om tolv månader som föregick det datum då beslutet om åläggande av böterna antogs.

13 Klaganden har gjort gällande att syftet med den övre gränsen för omsättningen som föreskrivs i den nämnda bestämmelsen i förordning nr 17 är att den skall vara tillämplig på ett räkenskapsår som återspeglar det berörda företagets ekonomiska betydelse vid tidpunkten för kommissionens beslut. Förstainstansrätten fann emellertid att om ett företag inte hade några ekonomiska aktiviteter under det räkenskapsår som föregick ett sådant beslut, gav företagets omsättning för den perioden inte någon upplysning om företagets betydelse. Den nämnda omsättningen kunde därför inte användas som grund för fastställandet av böterna.

14 Britannia har anfört att uppgifterna i de reviderade räkenskaperna för det räkenskapsår som föregick det angripna beslutet återspeglar företagets ekonomiska

situation vid tidpunkten för böternas fastställande. Företaget hade nämligen ingen omsättning vid den tidpunkten. Kommissionen kan följaktligen inte beräkna böterna på grundval av ett räkenskapsår under vilket företaget hade en mer betydelsefull ekonomisk verksamhet.

15 Kommissionen har, i enlighet med syftet med artikel 15.2 i förordning nr 17, gjort gällande att utgångspunkten för förstainstansrättens resonemang är att den övre gränsen för omsättningen enbart är tillämplig om företaget i fråga hade en omsättning för det räkenskapsår som föregick det beslut genom vilket det administrativa förfarandet avslutades.

16 Enligt kommissionen fann förstainstansrätten med rätta att den nämnda övre gränsen inte var tillämplig. Klaganden hade nämligen inte någon omsättning under närmast föregående räkenskapsår. Vidare är syftet med den övre gränsen på 10 procent att återspegla det berörda företagets ekonomiska kapacitet, varför denna gräns är tillämplig då det finns en omsättning att tillämpa den på.

17 Kommissionen har preciserat att en förutsättning för att den övre gränsen på 10 procent skall kunna tillämpas är att det finns en omsättning att tillämpa den på. I avsaknad av omsättning under det räkenskapsår som föregick det slutliga beslutet, är det nödvändigt att finna andra sätt att fastställa det bötesbelopp som skall åläggas.

18 Kommissionen har lagt till att förstainstansrättens bedömning av huruvida den omständigheten att omsättning saknas utgör en korrekt upplysning om Britannias ekonomiska situation rör en faktisk omständighet som domstolen inte kan pröva på nytt inom ramen för ett överklagande.

Domstolens bedömning

19 Klaganden har i sin första grund gjort gällande att förstainstansrätten gjorde en felaktig rättstillämpning vad avser tolkningen av begreppet "föregående räkenskapsår" i artikel 15.2 första stycket i förordning nr 17.

20 Diskussionen mellan parterna vid domstolen avser således frågan hur kommissionen skall fastställa "föregående räkenskapsår" i de fall det berörda företagets ekonomiska situation har förändrats väsentligt mellan den tidsperiod då överträdelsen ägde rum och det datum då kommissionen antog sitt beslut om åläggande av böter.

21 Vad avser det nämnda begreppet framgår det av fast rättspraxis att vid tolkningen av en gemenskapsrättslig bestämmelse skall inte bara dess lydelse beaktas, utan också sammanhanget och de mål som eftersträvas med de föreskrifter som den ingår i (se dom av den 7 juni 2005 i mål C-17/03, VEMW m.fl., REG 2005 s. I-4983, punkt 41, och av den 1 mars 2007 i mål C-391/05, Jan De Nul, REG 2007 s. I-1793, punkt 20).

22 Domstolen påminner i detta avseende om att artikel 15.2 i förordning nr 17 har till syfte att ge kommissionen befogenhet att ålägga böter för att den skall kunna fullgöra sin kontrolluppgift enligt gemenskapsrätten (se dom av den 7 juni 1983 i de förenade målen 100/80—103/80, Musique Diffusion française m.fl. mot kommissionen, REG 1983, s. 1825, punkt 105; svensk specialutgåva, volym 7, s. 133). Denna uppgift består både i att vidta åtgärder mot olagliga beteenden och förebygga en upprepning av dessa (se dom av den 15 juli 1970 i mål 41/69, ACF Chemiefarma mot kommissionen, REG 1970, s. 661, punkt 173; svensk specialutgåva, volym 1, s. 457).

23 Kommissionen skall dessutom, enligt artikel 15.2 andra stycket i förordning nr 17, ta hänsyn både till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den pågått.

24 Domstolen har på grundval av dessa uppgifter påpekat att den övre gränsen för omsättningen i artikel 15.2 första stycket i förordning nr 17 syftar till att förhindra att böterna som kommissionen ålägger är orimligt höga i förhållande till företagets styrka (domen i de ovannämnda förenade målen Musique Diffusion française m.fl. mot kommissionen, punkt 119).

25 Av det anförda följer att kommissionen vid fastställande av "föregående räkenskapsår" skall bedöma, i varje enskilt fall och med beaktande av sammanhanget och de mål som eftersträvas med det sanktionssystem som föreskrivs i förordning nr 17, den inverkan som eftersträvas på det berörda företaget, bland annat genom att beakta en omsättning som återspeglar företagets faktiska ekonomiska situation under den tidsperiod då överträdelsen ägde rum.

26 Förstainstansrätten ansåg, med beaktande av en sådan rättslig ram, i punkterna 38 och 48 i den överklagade domen att beräkningen av bötesbeloppets övre gräns förutsätter inte enbart att kommissionen har uppgifter om företagets omsättning det år som föregick dess beslut, utan även att dessa uppgifter motsvarar ett helt räkenskapsår med normal ekonomisk verksamhet under en tolvmånadersperiod.

27 Förstainstansrätten hänvisade dessutom, i punkterna 39 och 49 i den överklagade domen, till ett visst antal särskilda situationer för att illustrera den omständigheten att kommissionen måste kunna beakta ett företags omsättning under ett helt räkenskapsår av normal verksamhet vid tillämpning av artikel 15.2 i förordning nr 17.

28 Klagandens argumentering medför, om den godtas, att artikel 15.2 första stycket i förordning nr 17 skall, för det fall omsättning saknas för det räkenskapsår som föregick kommissionens beslut, tolkas så att kommissionen enbart skall tillämpa den första delen av det nämnda stycket, eftersom det inte finns någon omsättning som den övre gräns som anges i den andra delen av samma stycke kan tillämpas på.

29 Enligt en sådan tolkning beaktas emellertid varken omfattningen av kommissionens befogenhet enligt nämnda artikel 15.2 eller den omständigheten att omsättningen för det räkenskapsår som föregick kommissionens beslut, i vissa fall, inte ger någon användbar vägledning om det berörda företagets faktiska ekonomiska situation och vilket bötesbelopp som företaget skäligen skall åläggas.

30 Då det berörda företaget, liksom i förevarande mål, inte hade någon omsättning under det räkenskapsår som föregick kommissionens beslut, får kommissionen således hänvisa till ett annat räkenskapsår för att på ett riktigt sätt kunna bedöma företagets ekonomiska tillgångar och säkerställa att bötesbeloppet blir tillräckligt avskräckande.

31 Såsom generaladvokaten påpekade i punkt 74 i sitt förslag till avgörande, och såsom förstainstansrätten med rätta fastslog i punkt 40 i den överklagade domen, är det vid fastställande av bötesbeloppets övre gräns inte enbart fråga om att välja mellan de två möjligheter som föreskrivs i artikel 15.2 första stycket i förordning nr 17, nämligen maximala böter på 1 miljon euro och en övre gräns som fastställs i förhållande till det berörda företagets omsättning.

32 Förstainstansrätten gjorde därför inte någon felaktig rättstillämpning när den fastställde att kommissionen, vid tillämpningen av artikel 15.2 första stycket i förordning nr 17, kunde hänvisa till det hela räkenskapsår som föregick det angripna beslutet, nämligen det räkenskapsår som avslutades den 30 juni 1996.

33 Överklagandet kan följaktligen inte vinna bifall såvitt avser den första grunden som Britannia har åberopat till stöd för överklagandet.

Den andra grunden: Åsidosättande av principen om likabehandling

34 Denna grund har två delar.

Den andra grundens första del

— Parternas argument

35 Genom den andra grundens första del har Britannia gjort gällande att förstainstansrätten åsidosatte principen om likabehandling genom att ogilla talan. I det angripna beslutet tillämpades nämligen den övre gräns om 10 procent på det senaste räkenskapsår under vilket företaget, enligt kommissionen, hade en "normal ekonomisk verksamhet" medan kommissionen, beträffande andra företag som medverkat i den konkurrensbegränsande samverkan, beaktade omsättningen under det räkenskapsår som föregick dess beslut.

36 Britannia har gjort gällande att dess ekonomiska situation, vid den tidpunkt då det angripna beslutet antogs, inte beaktades eftersom den övre gränsen för omsättningen tillämpades på ett annat räkenskapsår än det som föregick det nämnda beslutet. För att säkerställa att principen om likabehandling iakttas borde kommissionen i stället ha tillämpat den övre gräns som anges i artikel 15.2 första stycket i förordning nr 17 på det räkenskapsår som föregick det nämnda beslutet med avseende på samtliga berörda företag.

37 Britannia har anfört, i motsats till vad förstainstansrätten kom fram till, att den omständigheten att företaget saknade omsättning för det nämnda räkenskapsåret på ett riktigt sätt återspeglar dess ekonomiska situation under den tidsperiod då överträdelsen ägde rum.

38 Enligt kommissionen ansåg förstainstansrätten att klaganden befann sig i en annan situation än de andra två företag som deltog i överträdelsen, eftersom den övre gränsen på 10 procent som anges i artikel 15.2 första stycket i förordning nr 17 tillämpades på de sistnämnda företagen. Dessa företag hade nämligen båda en omsättning för det räkenskapsår som föregick det angripna beslutet, vilken utgjorde en tillförlitlig indikation på deras ekonomiska situation.

39 Kommissionen har betonat att klaganden inte heller har påstått att den befann sig i samma situation som de nämnda företagen. Klaganden har enbart påstått att den omständigheten att omsättning saknades för det nämnda räkenskapsåret exakt återspeglade dess ekonomiska situation vid den tidpunkten. Denna argumentering innebär emellertid att förstainstansrättens fastställande av en faktisk omständighet ifrågasätts.

— Domstolens bedömning

40 Det framgår av fast rättspraxis att principen om likabehandling endast åsidosätts när lika situationer behandlas olika eller olika situationer behandlas lika, såvida det inte finns sakliga skäl för en sådan behandling (se dom av den 10 januari 2006 i mål C-344/04, IATA och ELFAA, REG 2006, s. I-403, punkt 95).

41 I förevarande mål utövade de två företagen som avses i Britannias argumentering fortfarande ekonomisk verksamhet på marknaden där den konkurrensbegränsande samverkan ägde rum, vid den tidpunkt då det angripna beslutet antogs. Kommissionen kunde således utvärdera företagens ekonomiska tillgångar och bedöma deras ekonomiska situation på grundval av de nämnda företagens omsättning för det räkenskapsår som föregick beslutet.

42 Det var däremot inte möjligt att göra en sådan bedömning vad avser Britannia. Det är nämligen utrett att företaget vid den tidpunkt då det angripna beslutet antogs befann sig i en helt annan situation än de andra två företag som deltog i den konkurrensbegränsande samverkan.

43 Förstainstansrätten fastställde därför med rätta i punkterna 61–63 i den överklagade domen att kommissionen hade grund för att behandla klaganden annorlunda än de två nämnda företagen, eftersom de sistnämnda fortfarande var verksamma och deras respektive omsättning för det räkenskapsår som föregick det angripna beslutet utgjorde en tillförlitlig indikation på deras ekonomiska situation.

44 Inom ramen för beräkningen av böter som åläggs med stöd av artikel 15.2 i förordning nr 17 är det en naturlig följd av kommissionens utövande av sin behörighet enligt den bestämmelsen att kommissionen behandlar de berörda företagen olika. Kommissionen skall nämligen, inom ramen för sitt utrymme för skönsmässig bedömning, individualisera sanktionsåtgärden med avseende på de berörda företagens agerande och beskaffenhet i syfte att i varje enskilt fall säkerställa konkurrensreglernas fulla verkan (se, för ett liknande resonemang, dom av den 29 juni 2006 i mål C-308/04 P, SGL Carbon mot kommissionen, REG 2006, s. I-5977, punkt 46 och där angiven rättspraxis).

45 Överklagandet kan således inte vinna bifall såvitt avser den andra grundens första del.

Den andra grundens andra del

— Parternas argument

46 Genom den andra grundens andra del har Britannia gjort gällande att förstainstansrätten åsidosatte principen om likabehandling genom att ogilla talan. Det angripna beslutet, i vilket kommissionen fastställde det räkenskapsår på vilket den övre gränsen på 10 procent är tillämplig, överensstämmer nämligen inte med tidigare administrativ praxis i liknande ärenden.

47 Britannia har gjort gällande att enligt förstainstansrätten kunde kommissionen avvika från sin tidigare praxis på området. Företaget befann sig nämligen inte i en situation som var jämförbar med den som förelåg i andra ärenden i vilka kommissionen hade ålagt berörda företag böter.

48 Britannia har hänvisat till tre typer av situationer till stöd för den andra grundens andra del.

49 Britannia har först anfört att dess situation kan jämföras med den som förelåg i ärenden i vilka ett företag som deltagit i en konkurrensbegränsande samverkan hade överfört sin verksamhet till en annan affärsenhet, utan att företaget upphört att existera.

50 Britannia anser även att företaget har behandlats på ett diskriminerande sätt i jämförelse med andra företag vars omsättning har minskat.

51 Britannia har dessutom gjort gällande att företaget inte har behandlats på samma sätt som ett företag som omfattades av kommissionens beslut 1999/271/EG av den 9 december 1998 om ett förfarande enligt artikel [81] i EG-fördraget (IV/34.466 — Greek Ferries) (EGT L 109, 1999, s. 24).

52 Vad avser den sistnämnda punkten har Britannia gjort gällande att det aktuella företaget hade upphört med sin verksamhet på marknaden i fråga innan kommissionen antog sitt beslut. Eftersom det aktuella företagets omsättning inte var tillgänglig för föregående räkenskapsår, åberopade kommissionen den första delen av artikel 15.2 första stycket i förordning nr 17 för att ålägga företaget böter om 1 miljon euro. Britannia borde följaktligen inte befinna sig i en mindre fördelaktig situation än det företaget.

53 Kommissionen anser att frågan huruvida klagandens situation är jämförbar eller inte med andra företags situation som varit föremål för tidigare beslut är en faktisk omständighet som prövades av förstainstansrätten i den överklagade domen. Denna fråga kan därför inte bli föremål för en ny prövning av domstolen inom ramen för överklagandet.

54 Vad gäller det första argumentet avseende överföring av verksamhet har kommissionen påpekat att förstainstansrätten fann att klaganden inte befann sig i en situation som var jämförbar med den som andra företag som omfattades av tidigare beslut befann sig i. Britannia hade nämligen, till skillnad från dessa företag, inte någon omsättning för det räkenskapsår som föregick det angripna beslutet.

55 Vad gäller det andra argumentet att Britannia inte har behandlats på samma sätt som andra företag vars omsättning har minskat, har kommissionen betonat att det argumentet inte åberopades av klaganden under förfarandet vid förstainstansrätten.

56 Slutligen, vad gäller det tredje argumentet avseende beslut 1999/271, har kommissionen erinrat om att förstainstansrätten inte godtog det argumentet. Kommissionens tidigare beslutspraxis utgör inte den rättsliga ramen för åläggande av böter på konkurrensområdet, eftersom denna enbart fastställs med stöd av artikel 15.2 i förordning nr 17. En tolkning av den bestämmelsen i ett tidigare ärende till fördel för ett visst företag utgör således inte en rättslig omständighet som innebär en skyldighet att behandla ett annat företag på samma sätt i ett senare ärende.

— Domstolens bedömning

57 Domstolen erinrar om att i enlighet med punkt 44 ovan är det en naturlig följd av kommissionens utrymme för skönsmässig bedömning på konkurrensområdet att, vad avser beräkningen av böter som åläggs företag som har deltagit i en konkurrensbegränsande samverkan, kommissionen behandlar dessa företag olika.

58 Domstolen påpekar vad avser Britannias två första argument, enligt vilka kommissionen avvikit från sin tidigare administrativa praxis, att förstainstansrätten i punkt 61 i den överklagade domen fann att klaganden inte befann sig i en situation som var jämförbar med den som företag som omfattades av kommissionens tidigare beslut befann sig i. Klaganden hade nämligen inte någon omsättning alls för det räkenskapsår som föregick det angripna beslutet.

59 Förstainstansrätten fann, mot bakgrund av dessa omständigheter, med rätta i punkt 61 i den överklagade domen att kommissionen hade skäl att inte behandla Britannia på samma sätt som de nämnda företagen.

60 Vad beträffar klagandens argumentering avseende beslut 1999/271, även om den situation i vilken företaget i det beslutet befann sig liknade den situation i vilken Britannia befann sig, framgår det av domstolens fasta rättspraxis, till vilken det hänvisas i punkterna 201 och 205 i dom av den 21 september 2006 i mål C-167/04 P, JCB Service mot kommissionen (REG 2006, s. I-8935), att kommissionens beslutspraxis inte utgör den rättsliga ramen för åläggande av böter på konkurrensområdet. Av domstolens fasta rättspraxis framgår även att beslut i andra ärenden enbart är vägledande vid fastställande av om det förekommer diskriminering, eftersom det är föga troligt att omständigheterna i dessa ärenden, såsom marknader, produkter, företag och aktuella perioder, är identiska.

61 De företag som är föremål för ett administrativt förfarande som kan utmynna i böter på grund av en överträdelse av gemenskapens konkurrensregler kan inte ha berättigade förväntningar på att kommissionen inte skall överskrida den tidigare tillämpade bötesnivån eller tillämpa en viss metod för beräkning av dessa böter. Domstolen har bland annat i detta avseende preciserat att företagen följaktligen skall beakta att kommissionen när som helst kan besluta att höja bötesnivån i förhållande till den nivå som tillämpats tidigare (se dom av den 28 juni 2005 i de förenade målen C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P och C-213/02 P, Dansk Rørindustri m.fl. mot kommissionen, REG 2005, s. I-5425, punkterna 228 och 229).

62 Med hänsyn till samtliga omständigheter ovan gjorde förstainstansrätten inte någon felaktig rättstillämpning när den fastslog att kommissionen inte åsidosatte principen om likabehandling när den fastställde det räkenskapsår som den övre gränsen på 10 procent skall tillämpas på.

63 Överklagandet skall således inte vinna bifall såvitt avser den andra grundens andra del.

64 Följaktligen skall överklagandet inte vinna bifall såvitt avser den andra grunden som Britannia har åberopat till stöd för överklagandet.

Den tredje grunden: Åsidosättande av principen om rättssäkerhet

65 Även den tredje grund som Britannia har åberopat till stöd för sitt överklagande har två delar.

Den tredje grundens första del

— Parternas argument

66 Genom den tredje grundens första del har Britannia gjort gällande att förstainstansrätten åsidosatte principen om rättssäkerhet genom att ogilla talan. I det angripna beslutet utgick kommissionen nämligen från ett annat räkenskapsår än det som föregick beslutet när den fastställde den övre gräns för omsättningen som anges i artikel 15.2 första stycket i förordning nr 17.

67 Britannia har närmare bestämt gjort gällande att förstainstansrätten gjorde en felaktig rättstillämpning då den fann att den omständigheten att kommissionen avvek från ordalydelsen i artikel 15.2 första stycket i förordning nr 17, då den utgick från ett annat räkenskapsår än det som föregick det angripna beslutet, inte utgjorde ett åsidosättande av principen om rättssäkerhet.

68 Britannia har hävdat att det inte var förutsebart att kommissionen avsåg att utgå från ett annat år än det nämnda räkenskapsåret. Förstainstansrättens ståndpunkt medför i detta hänseende en betydelsefull rättsosäkerhet, eftersom det är omöjligt för de företag som är föremål för kommissionens undersökning att bestämma det relevanta referensåret för fastställande av böternas övre gräns.

69 Britannia har lagt till att en enhetlig och förutsebar administrativ praxis enbart kan säkerställas genom att den övre gräns som avses i artikel 15.2 första stycket i förordning nr 17 i samtliga fall tillämpas på det räkenskapsår som föregår

kommissionens beslut, även om en sådan tolkning medför att den övre gräns som avses i den bestämmelsen tillämpas på en omsättning som uppgår till noll euro.

70 Kommissionen anser att dess tolkning av artikel 15.2 första stycket i förordning nr 17 var förutsebar. Den övre gräns som fastställs i den bestämmelsen är nämligen tillämplig på omsättningen för det räkenskapsår som föregick det beslut genom vilket det administrativa förfarandet avslutades. Klaganden hade dessutom inte någon omsättning för det nämnda räkenskapsåret.

71 Kommissionen har gjort gällande att begreppet förutsebarhet med avseende på böter innebär att företagen måste kunna bedöma konsekvenserna av sitt handlande innan det utförs. I förevarande fall skilde sig klagandens omsättning vid den tidpunkt då företaget bestämde sig för att begå överträdelsen inte i avsevärd mån från den omsättning som användes för att beräkna den övre gränsen på 10 procent, nämligen 55,7 miljoner euro under det räkenskapsår som avslutades i slutet av juni år 1996.

72 Kommissionen har härav dragit slutsatsen att under den tidsperiod då den påstådda överträdelsen ägde rum kunde Britannia förutse att företaget, om det upptäcktes och blev föremål för sanktionsåtgärder omedelbart, skulle åläggas ett bötesbelopp om ungefär 5,5 miljoner euro.

— Domstolens bedömning

73 Britannias argumentering innebär i huvudsak en omformulering av samtliga argument som redan har framförts till stöd för den första grunden i förevarande överklagande avseende åsidosättande av artikel 15.2 i förordning nr 17.

74 Eftersom det framgår av punkt 32 i förevarande dom att överklagandet inte kan vinna bifall såvitt avser den första grunden, kan överklagandet inte heller vinna bifall såvitt avser klagandens argument till stöd för den tredje grundens första del.

75 Överklagandet skall därför inte vinna bifall såvitt avser den tredje grundens första del.

Den tredje grundens andra del

— Parternas argument

76 Genom den tredje grundens andra del har Britannia gjort gällande att förstainstansrätten gjorde en felaktig rättstillämpning när den ogillade talan, trots att det angripna beslutet innebär ett åsidosättande av grundläggande rättigheter. Med avseende på straffrättsliga påföljder är rättssäkerheten en grundläggande rättighet i enlighet med artikel 7.1 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, undertecknad i Rom den 4 november 1950 och i enlighet med artikel 49.1 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, som antogs i Nice den 7 december 2000 (EGT C 364, s. 1).

77 Kommissionen har gjort gällande att denna del av den tredje grunden är ny eftersom den inte åberopades vid förstainstansrätten.

78 Kommissionen har lagt till att eftersom Britannias omsättning under den tidsperiod då överträdelsen ägde rum, nämligen mellan åren 1994 och 1997, var ungefär 55 miljoner euro, kunde företaget förvänta sig böter om maximalt 5.5 miljoner euro

för det fall den konkurrensbegränsande samverkan upptäcktes. Eftersom Britannia inte hade kännedom om vilken omsättning företaget skulle ha för det räkenskapsår som föregick det angripna beslutet, kan företaget inte med framgång påstå att det förväntade sig ett bestämt bötesbelopp.

— Domstolens bedömning

79 Domstolen erinrar om att principen om rättssäkerhet kräver att gemenskapens rättsregler är klara och precisa så att berörda parter kan förstå de situationer och rättsförhållanden som omfattas av gemenskapens rättsordning (se dom av den 15 februari 1996 i mål C-63/93, Duff m.fl., REG 1996, s. I-569, punkt 20).

80 Förstainstansrätten påminde, med avseende på gemenskapens konkurrensregler, i punkt 70 i den överklagade domen om att de bestämmelser som reglerar tillämpningen av dessa regler, i synnerhet förordning nr 17 och riktlinjerna, möjliggör för företag att med visshet förutse de ekonomiska konsekvenserna av en överträdelse av de nämnda reglerna.

81 Förstainstansrätten fann således med rätta i punkt 73 i den överklagade domen att klaganden enligt principen om rättssäkerhet inte kunde ges någon garanti för att den skulle undgå böter för överträdelsen om den upphörde med sin affärsverksamhet i zinksektorn. Britannia kunde nämligen mycket väl förutse att det skulle åläggas böter, i den mån företagets överträdelse av konkurrensreglerna var uppenbar, och att böterna skulle fastställas inte enbart i proportion till hur allvarlig överträdelsen var och hur länge den pågått, utan även utifrån företagets särskilda situation.

82 Britannia har inte åberopat något argument eller någon annan omständighet som gör det möjligt att fastställa att förstainstansrätten gjorde en felaktig rättstillämpning med avseende på sin bedömning i punkt 73 i den överklagade domen.

83 Dessutom, med avseende på kommissionens utrymme för skönsmässig bedömning på detta område, kan ett företag som har deltagit i en konkurrensbegränsande samverkan inte med säkerhet förutse det bötesbelopp som kommissionen kan ålägga företaget i enlighet med bestämmelserna i förordning nr 17.

84 Att Britannia inte i förväg hade kännedom om det relevanta räkenskapsåret för beräkning av den övre gränsen för bötesbeloppet utgör inte, under dessa omständigheter, i sig ett åsidosättande av principen om rättssäkerhet.

85 Överklagandet skall därför inte vinna bifall såvitt avser den tredje grundens andra del.

86 Överklagandet kan följaktligen inte vinna bifall såvitt avser den tredje grunden som Britannia har åberopat till stöd för överklagandet.

87 Mot bakgrund av vad som ovan anförts skall överklagandet ogillas i sin helhet.

Rättegångskostnader

88 Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna, som enligt artikel 118 i samma regler skall tillämpas i mål om överklagande, skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att Britannia skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom Britannia har tappat målet skall kommissionens yrkande bifallas.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (fjärde avdelningen) följande:

1) Överklagandet ogillas.

2) Britannia Alloys & Chemicals Ltd skall ersätta rättegångskostnaderna.

Underskrifter